

DINAH JEFFERIES

Het *verborgen* paleis

Vertaling Erica van Rijsewijk

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.

Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2022 Dinah Jefferies

Oorspronkelijke titel: *The Hidden Palace*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2022 HarperCollins Holland

Vertaling: TOTA / Erica van Rijsewijk

Omslagontwerp: Zero Media

Omslagbeeld: © Massimo Ripani / Huber Images; imageBROKER / Alamy Stock Foto; Mark Owen / Trevillion Images

Zetwerk: Crius Groep, Hulshout

Druk: ScandBook UAB, Lithuania, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 1131 8

ISBN 978 94 027 6683 7 (e-book)

NUR 302

Eerste druk november 2022

Originele uitgave verschenen bij HarperCollins Publishers Ltd, London, Great Britain.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.

* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met * zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

PROLOOG

AAN BOORD VAN EEN ADRIA-STOOMBOOT

De vrouw op het dek keek op bij het geschreeuw en gekrijs van een stuk of tien chagrijnige zeemeeuwen. *Dwaas! Domme dwaas! Dwaas*, krasten ze, en ze vlogen op haar af. Ze dook in elkaar en stak een hand op om ze af te weren, maar het was de wind die aan haar haar rukte en niet de vogels. Ze slikte en proefde een zilte smaak op haar tong, met een vleugje zeewier. Was ze veilig? Het was een sprong in het diepe geweest om in Syracuse aan boord van dit schip te gaan, en hoe verder ze sprong, hoe verder weg veiligheid leek te zijn. Ze keek uit over de altijd in beweging zijnde oceaan. Dit was toch wat ze had gewild?

De zon zakte naar de horizon en het schip voer gestaag in de richting van land. Ze pakte de reling vast en boog zich er zo ver ze durfde overheen, geïntrigeerd door iets wat ze in het violette water zag bewegen.

Ze sloot haar ogen en voelde een verkoelend briesje op haar gloeiende wangen.

De meeuwen krijsten weer. Ze hief haar hoofd op, opende haar ogen en rechtte haar rug. Hoelang had ze met haar handen om de reling staan luisteren naar de stemmen in de zee? Want nu, nu de zon ten slotte in zee zakte, kreeg de lucht een fluwelige indigoblauwe kleur en twinkelden daarin zoveel sterren dat het haar de adem benam. En toen het schip het eiland dichterbij naderde, ontvouwde zich vlak voor haar ogen een glinsterend tafereel, alsof er daadwerkelijk een doek opging en er een sprookjeswereld werd onthuld. Geboeid door de aanblik van de lichtjes van honderden verlichte vaartuigen die op de wateren van de Grand Harbour dansten, sloeg ze haar armen om zichzelf heen en wendde zich tot haar metgezel.

‘Het komt allemaal goed,’ fluisterde ze. ‘Met mij komt het allemaal goed.’

Hoofdstuk 1

Florence

Engeland, eind augustus 1944

Jack slaakte een binnensmondse vloek en kromp in elkaar van de pijn terwijl hij het raampje met kracht probeerde dicht te krijgen, en Florence kuchte met een droge en pijnlijke keel. Het raam zat muurvast; er was geen beweging in te krijgen, en de scherpe zwarte rook wolkte almaar naar binnen.

‘Het heeft geen zin,’ mompelde de. ‘Spaar je krachten.’

‘Het drijft wel weg als we die rottunnel uit zijn,’ zei hij.

Ze knikte, leunde achterover tegen de wand van de wagon en liet zich op de vloer glijden, waar ze haar voorhoofd op haar opgetrokken knieën legde en haar armen om haar schenen sloeg. Alles om die geur niet te hoeven ruiken. Niet alleen de rook die de trein zelf uitbraakte, maar ook de zure geur van ongewassen lichamen en die van de goedkope tabak die in blauwgrijze wolken in alle rijtuigen hing en in hun haar en kleren trok. Nu ze zo in het gangpad zat, verformfaaid en vies en verwoed probeerend om niet te ademen, voelde Florence zich uitgeput en niet echt opgewassen tegen de angst die ze diep vanbinnen voelde.

Ze zaten nu al ruim drie kwartier vast in het schemerige licht van de tunnel, en ze moesten nog steeds een andere trein zien te halen voordat ze er ook maar van konden dromen om op het station van Exeter aan te komen, waar ze hoopte dat Jacks vader nog zou staan te wachten.

Eindelijk voelde ze een harde schok door zich heen gaan.

Florence hief haar hoofd op en ving Jacks blik. Hij knikte haar toe op hetzelfde moment dat ze een schrill gefluit hoorden en de vermoeide passagiers zachtjes begonnen te juichen toen de wielen weer in beweging kwamen en de trein knarsend en piepend tot leven kwam. Een magere bewaker in uniform klom over de drie of vier militairen die bij de deur op de grond half lagen

te slapen, met stapels bagage naast zich die de weg versperden. In zichzelf foeterend elleboogde hij zich een weg door de dicht opeengepakte groep burgers die naast Jack en Florence op een kluitje zaten, waarna hij struikelde over Jacks grote, in laarzen gestoken voeten.

‘Westbury!’ riep hij nadat hij weer overeind was gekomen en hun een verstoorde blik had toegeworpen. ‘Overstappen voor Exeter!’

Maar goed dat hij zo’n harde stem had. Niet alleen kon hij zich zo afreageren, maar ook waren alle borden met de aanduidingen van stations weggehaald, dus als je hier niet in de buurt woonde, had je geen idee waar je was.

Jack fronste toen de rein even later het station van Westbury binnenreed. ‘Typisch,’ zei hij terwijl hij overeind klauterde van zijn plekje op de vloer naast Florence. ‘Als ik had geweten dat we er zo verdomde dichtbij waren, hadden we gewoon kunnen uitstappen en ernaartoe kunnen lopen.’

‘Denk maar niet dat ik ooit nog ergens naartoe loop,’ zei ze, en ze meende het.

Hij schonk haar een meelevende glimlach. Voor hemzelf was het ook niet makkelijk. Op hun vlucht dwars door de Pyreneeën hadden ze zich allebei verwond. Die keer dat zij een akelige val had gemaakt, was Jack toegeschoten om haar op te vangen, waarna de oude verwonding die hij had opgelopen toen hij een verkeerde parachutelanding had gemaakt in de Dordogne weer was gaan opspelen. Haar benen voelden aan als pap en hij had zijn arm in een mitella – een lekker stel waren ze zo.

Ze sloten zich aan bij de menigte die zich duwend en schuivend naar de open deur begaf; iedereen wilde de warme trein uit en zo snel mogelijk aankomen op zijn bestemming. Vermoeide soldaten die ernaar verlangden hun families terug te zien, hoe kort ook, waren overeind gekomen, maar de uitgeputte verpleegsters, nog steeds in hun uniform, staarden met glazige ogen voor zich uit. Iedereen zag er grauw en doodmoe uit.

‘Welk perron voor Exeter?’ vroeg Jack aan een perronwacht met een rood gezicht. De man wees hem de weg.

Toen de stroom mensen niet al te ver meer van de wachtende trein naar Exeter vandaan was, hoorde Florence twee mannen achter haar praten in een vreemde taal. Ze verstrakte, en Jack, die in de gaten had dat ze zich niet op haar gemak voelde, pakte haar bij haar elleboog en voerde haar mee.

‘Het is oké,’ zei hij zachtjes, en hij stak zijn arm door de hare. ‘Het zijn maar Poolse militairen. Kom, we moeten opschieten.’

Florence wist wel dat de mannen niet Duits waren geweest, maar ze was zo moe dat ze niet meer tot logica en gezond verstand in staat was. Ze kon haar geheim nooit onthullen, nu niet, thuis in de Dordogne niet, niet in de Pyreneeën, waar ze telkens hadden moeten wegduiken voor nazipatrouilles, en ook niet in Franco’s Spanje. Terwijl ze zich onder een brandende zon een weg zochten van het noorden naar het zuiden van Spanje, hadden ze heel, heel geleidelijk aan weten te voorkomen dat ze gevangen werden genomen. In Gibraltar waren ze aan boord gegaan van de Stirling Castle, een schip dat voor de oorlog een oceaanstomer was geweest, maar nu een troepenschip was dat heen en weer voer tussen Gibraltar en Southampton.

Jack duwde haar stevig de treetjes op en de volgende trein in.

‘Frome – Castle Cary – Langport – Taunton – Exeter!’ riep een stationswacht.

Florence had barstende hoofdpijn van het constante lawaai en zou willen dat ze niet gedwongen was geweest om Frankrijk te verlaten. Dit sombere, afgematte Engeland was niet het Engeland dat ze zich herinnerde. Maar het zou ondenkbaar zijn geweest om in Frankrijk te blijven. Ondenkbaar. Omdat ze onomkeerbaar was veranderd door wat haar was overkomen, bad ze dat ze hier echt, echt veilig zou zijn.

Ze sjouwden een eeuwigheid, zo leek het, door de gangpaden, maar toen zag Florence godzijdank twee vrije zitplaatsen, en struikelend over haar eigen voeten haastte ze zich om die in beslag te nemen. Zodra ze zaten, legde ze opgelucht haar hoofd achterover. Ze zou dit wel overleven, hield ze zichzelf voor. Ze had wel ergere dingen overleefd. En vervolgens viel ze in slaap, zich vaag bewust van de haltes die ze onderweg aandeden. Ze deed haar ogen pas goed open toen Jack haar heen en weer schudde en tegen haar zei dat ze er bijna waren. Toen de trein het station van Exeter binnenreed en schokkend en met snerpande wielen afremde, keek ze uit het raam. Ze zag een poster met een portret van de Engelse premier, Winston Churchill, van hoofd tot schouders afgebeeld, met daarbij een citaat van hem. ‘Laten we samen voorwaarts gaan,’ luidde de tekst. Ja, dacht ze. We moeten allemaal vooruit, en het enige wat ze hoefde te doen was een manier zien te vinden om niet achterom te kijken.

Terwijl Jack en zij rechtop gingen zitten, en vervolgens opstonden om hun benen te strekken en hun verkreukelde kleren glad te strijken, voelde ze zich licht in het hoofd. Ze waren moe, hongerig en vies, maar ze waren thuis.

Thuis, verzuchtte ze. Waar was dat nu? Ze waren op weg naar het huis van Jack. Ze haalden hun bagage uit het rek boven hun hoofd, stapten de trein uit en zochten zich door het station een weg naar buiten.

Veertig minuten later, terwijl Jacks vader, Lionel, over een hobbelig onverhard pad heuvelafwaarts reed, ving Florence een eerste glimp op van de cottage in Devonshire. Vanachter het raampje aan de passagierskant keek ze er met open mond naar; ze knipperde snel met haar ogen en had het gevoel dat ze terecht was gekomen in het grensgebied tussen wat echt was en wat niet. Met haar rieten dak lag de cottage knus verscholen tussen groenbeboste heuvels, alsof het huisje als een paddenstoel was opgeschoten uit het weiland dat ervoor lag. Een sprookjeshuis. En afgezien van de rondscharrelende suïcidale fazanten die wegschoten voor de autowielen was het er doodstil. Het contrast met wat ze achter de rug hadden kon niet groter zijn, en alleen al de aanblik monterde haar op.

‘Een plek waar hart en ziel tot rust kunnen komen,’ merkte Lionel met een veelbetekenende blik achterom naar Jack op terwijl ze dichterbij kwamen. ‘Fijn om je weer veilig terug te zien in Blighty, jongen.’

‘Aan twee kanten wordt het huis beschermd door heuvelachtige eikenbossen,’ merkte Jack meer praktisch op. ‘Aan de derde kant loopt een steile heuvel af naar het huis, en zoals je kunt zien zijn er aan de voorkant een beekje en een weiland. Naar alle kanten kun je heerlijk wandelen.’

‘Een echt toevluchtsoord,’ zei Florence, die voor het eerst in weken weer vrij kon ademhalen. ‘En de heuvels houden de wacht.’

‘Hopelijk wordt het een toevluchtsoord voor jou, lieve kind,’ zei Lionel. Ongemakkelijk schraapte hij zijn keel, alsof hij iets had gezegd wat te intiem was bij een eerste ontmoeting.

Florence schonk hem een glimlach.

‘Maar in de winter kun je met de auto de beek niet over. Dan moet je aan deze kant parkeren, maar als er niet te veel water staat kun je altijd te voet oversteken over de stapstenen,’ voegde hij eraan toe. ‘Maar voor nu is het

prima. Ik heb zelf een poging gewaagd om het gras te maaien, maar het was te lang en te dik. Je moet met de zeis aan de gang, Jack.'

'Ik geloof niet dat ik ooit van mijn leven zo'n romantische plek heb gezien,' zei Florence met een blik op de weelderige wilde bloemen, de verstrengelde rozenstruiken en de clematis die als een waterval over de voorgevel van de cottage hing. 'Maar die klimplanten moeten wel goed worden gesnoeid.'

'Jij houdt van tuinieren, hè, lieve kind?' vroeg Jacks vader.

Hij was lang en stevig gebouwd, een beer van een man, met een volle kop grijzend peper-en-zoutkleurig haar en rode wangen. Waarschijnlijk was hij iets te dol op zijn glaasjes port, dacht ze bij zichzelf. Ze deed haar best om het beeld van haar tuin thuis in Frankrijk van zich af te zetten, waar ze ineens zo sterk aan moest denken dat het haar bijna de adem benam. Ze slikte. 'Ja, ik hou erg van tuinieren,' wist ze uit te brengen.

'Ze weet er heel veel van, pap,' voegde Jack eraan toe.

Lionel reed de ondiepe beek over en bracht de auto op het met keitjes bestrate pad naar het huis tot stilstand, vlak bij een grote paardenkastanje. 'Ziezo,' zei hij. 'Welkom in Meadowbrook. Op de vrouw van de boer na zul je hier verder geen mensen zien. En die ouwe baas van het landhuis verderop komt hier nooit.'

'Ik vind het prachtig,' zei Florence. 'Heel erg bedankt voor de lift. Sorry dat we zo vuil zijn.'

'Geen dank. Het huis is lekker gelucht en er zijn wat basisvoorraden aanwezig. Brood, melk, bacon en zo.'

'Bedankt, pap,' zei Jack. Hij gaf zijn vader een klopje op zijn rug. 'Ik weet niet hoe het met Florence zit, maar ik ben dringend toe aan slaap.'

Florence sloeg haar ogen neer naar de rouwrandjes onder haar nagels. 'Ik ook, en dan morgen in bad.'

Jack schonk haar een vermoeide glimlach. 'Dat is denk ik wel te regelen. Kom, ben je klaar om naar binnen te gaan?'

Hoofdstuk 2

Devonshire, 1944

De volgende ochtend

Hoe kon ze nog dezelfde zijn die ze was geweest? Dat kon ze niet, maar toch trok het verleden haar terug. De hele nacht had Florence er in haar dromen naar verlangd om een tuin terug te vinden precies zoals de hare in de Dordogne. Maar een tuin vond ze niet; in haar droom was het een kerkhof met haar naam op een steen gegraveerd, waarvoor papieren rozen waren neergestrooid. Verscheurd tussen twee werelden, in die wazige toestand voordat de dag goed en wel aanbrak, voelde haar geest beneveld en was haar hart van slag, maar toen hoorde ze water over stenen stromen. Vanuit haar slaapkamerraam had ze de avond tevoren gezien dat er een laag gedeelte in de tuin was, waar het water wat dieper was voordat het onder de struiken en bosjes verdween. Ze besepte weer waar ze was. In Engeland was het licht van de vroege morgen breekbaarder dan thuis, diffuser. En toen hoorde ze getik. Ze hoorde iemand op haar deur kloppen. De merkwaardige droom was al bijna weer vervlogen toen ze Jacks stem hoorde en de slaap uit haar ogen wreef, op hetzelfde moment dat hij zijn hoofd om de deur stak.

‘Sorry dat ik stoor. Alles goed met je?’

Ze trok de lakens op tot haar kin, zich er scherp van bewust dat ze geen nachthemd aanhad. Gisteravond had Jack een flanellen hemd met lange mouwen dat nog van zijn grootmoeder was geweest tevoorschijn gehaald, maar ze had niet willen zeggen dat ze een hekel aan dat soort kriebelstof had.

Jack haalde zijn vingers door zijn haar, zodat het alle kanten op stak, en keek haar niet echt in de ogen.

‘Je stoort niet,’ zei ze. ‘Ik was al half wakker.’

‘Mooi zo. Ik dacht dat je misschien wel trek zou hebben.’

‘Misschien? Ik ben uitgehongerd!’

‘We hebben eieren en worstjes van de boerderij verderop, en een vers brood.’

Ze glimlachte. ‘Geef me een kwartiertje. Nee, tien minuten.’

‘Roerei? Gebakken? Gepocheerd?’

‘Kies jij maar.’

‘Oké. Om eerlijk te zijn kan ik alleen eieren bakken.’

Ze lachte toen hij de kamer uit ging. Vervolgens spetterde ze wat water in haar gezicht en deed met een washandje een kattenwasje bij het lampetstel op de standaard met marmeren blad.

Daarna trok ze de kamerjas aan die Jack haar had gegeven en borstelde haar verwarde blonde haar, dat ze in een lage paardenstaart bond. In de kleine wandspiegel glimlachte ze naar haar eigen grijsblauwe ogen, naar het vuil dat diep in haar hartvormige gezichtje was gedrongen en naar de irritante rode vlek op haar kin. Jammer dan. Het moest maar zo. Ze was dolblij dat ze nu veilig was, en toen ze de deur van haar slaapkamer opendeed kon ze de worstjes die in de keuken werden gebraden ruiken. Mmm, heerlijk.

Ze haastte zich de smalle trap af. Buiten was van bakstenen een badkamer gebouwd, als een soort bijgebouw, compleet met een toilet, een grote spoelbak en een oud bad, maar elektra was er niet. ’s Nachts moest je een zaklamp of kaars gebruiken. Je kwam er via de bijkeuken, dus je hoefde gelukkig niet helemaal buitenom, en ze bracht er even een bezoekje voordat ze zich naar de keuken begaf.

‘Dat ruikt verrukkelijk,’ zei ze toen ze zich even later bij Jack voegde. ‘In de tijd dat ik in Frankrijk woonde heb ik een stevig Engels ontbijt gemist.’

Hij zette een zuur gezicht. ‘Sorry, de worstjes zijn een beetje verbrand.’

‘Zo zijn ze het lekkerst.’

‘Heb je ze graag zo?’

‘Nou en of.’

Zijn donkerblonde haar omlijstte zijn krachtige gezicht, dat nu voor het eerst gladgeschoren was; zelfs zijn zandkleurige snor was weg. Deze man die zo plotseling in hun leven was gekomen, die een vriend was geweest voor haar zussen en ook voor de Résistance, was degene die haar Frankrijk uit geloodst had, haar weg om te ontsnappen. Met zijn groene ogen die schitterden van levenslust glimlachte hij haar toe. ‘Beter?’

Met haar mond vol worst knikte ze, waarna ze om zich heen keek door de keuken met zijn eikenhouten balken. Het vertrek was klein, maar keurig netjes, met een crèmekleurige Aga, die Jack vulde met een voorraad antraciet uit een van de schuren. Als hij weg was, zou zij die taak op zich nemen.

Als hij weg was.

Ze stond er maar niet bij stil wat ze verder nog allemaal zou doen als hij weg was. Jack had haar hiernaartoe gebracht, zodat ze op een rustige plek kon bijkomen voordat ze contact zocht met haar moeder. Hij had haar niet verteld waar hij heen zou gaan, en zij wilde er niet aan denken dat hij zou vertrekken, maar hij was zover ze wist nog steeds lid van de Special Operations Executive, ook al was hij dan gewond aan zijn arm.

Ze zette de gedachte aan het onverkwikkelijke onderwerp van zich af en blikte nog eens om zich heen. In de keuken waren ook een ingebouwde houten servieskast, legkasten met gaas aan de binnenkant van de uit vlechtwerk bestaande deurtjes, haken aan de balken, nog een grote spoelbak en vier olielampen – om haperingen in de stroomvoorziening te ondervangen. De diepe vensterbank aan de ene kant van de grenenhouten tafel keek uit over de wei voor het huis. Vanuit een ander raam, aan de achterkant, kon je alleen de groene helling zien van de heuvel achter het huis, waar het volgens Jack wemelde van de fazanten. Zelfs een schaduw voor het raam kon ze al doen opschrikken. Een enorme open haard met een eikenhouten schoorsteenmantel en een broodoven aan de zijkant nam bijna een hele muur in beslag, en op een kleinere tafel midden in de keuken lag een zwaar hakblok.

‘Heerlijk om hier te zijn,’ zei ze.

‘Je kunt hier je kont niet keren,’ antwoordde hij.

‘Het is knus, en zo groot is mijn kont niet.’

‘Zou je het niet extra knus vinden om een kat te hebben? Gladys heeft kittens op de boerderij.’

‘Misschien,’ zei ze. ‘Maar ik zie het nog niet gebeuren dat ik die dan mee mag nemen naar de cottage van mijn moeder.’

‘Daar zit iets in. Als pap zijn hond komt brengen, heb je dan zin om met hém te gaan wandelen?’

‘Zolang ik maar eerst in bad mag.’

Ze kon het landschap van Devonshire al naar haar voelen roepen. Ze was

dol op het platteland – de dieren die ze had gezien op de boerderij verderop, de beek, het weiland, het wild. En al meteen toen ze gisteren was aangekomen was ze ook dol geweest op de aardse groene geur die hier hing. Die deed haar goed en verzachtte haar vermoeidheid, het heimwee en de eenzaamheid als ze dacht aan haar zussen in Frankrijk. Het was nu ruim twee maanden geleden dat ze hen voor het laatst had gezien of contact met hen had gehad. Engeland was nog steeds in oorlog en Hitler was nog steeds bezig Europa in puin te leggen. Het kon nog wel jaren duren voordat ze Hélène en Élise terugzag.

Later, nadat Florence een bad had genomen en zich had afgeboend tot haar huid roze zag en gloeide, kwam Lionel langs, vrolijk en opgewekt. Het aanbod van een kop thee wees hij af, want hij kon niet lang blijven.

Justin was een jonge, drukke zwarte labrador met chocoladebruine ogen waar je hart van smolt, dus maakten ze zich alle drie klaar voor een wandeling. Er waren laarzen, jacks, regenkleding en kaplaarzen in de cottage aanwezig, die in de loop der jaren waren verzameld, zei Jack; ze zou altijd wel iets kunnen vinden om aan te trekken. Hij had de cottage geërfd van zijn grootmoeder, maar had er in het verleden vaak gelogeed, dus in de hangkasten en commodes lagen van hemzelf een heleboel kleren.

Doordat de hond erbij was, was de sfeer vrij ontspannen, en ze lachten toen hij ervandoor rende om tegen de fazanten en denkbeeldige konijnen te blaffen.

Nadat ze aan de voorkant van het huis de ondiepe beek waren overgestoken, liepen ze nu over het hobbelige onverharde pad waarover ze de vorige dag waren aangekomen. Links was een dal waarin een stroompje voortkronkelde, met daarachter een bos van beuken, iepen en eiken dat zich tot over een volgende steile heuvel uitbreidde. Jack ging voorop, en terwijl ze hem gadesloeg moest ze onwillekeurig denken aan wat ze allemaal hadden doorstaan.

‘Denk jij nog weleens aan Biarritz?’ riep ze naar hem.

Met een frons keek hij naar haar achterom.

‘Wat was ik toen bang,’ zei ze terwijl ze hem inhaalde.

‘Ik probeer er niet aan te denken, Florence, en ik zou willen dat jij dat ook niet deed. Maar ik moet bekennen dat ik toen nooit had gedacht dat we een passeur zouden vinden.’

‘Ik kan er niets aan doen dat het door mijn hoofd speelt. Er had toen heel wat mis kunnen gaan.’

Hij knikte. ‘Ik weet het.’

Ze herinnerde zich dat ze in het donker blindelings achter de man aan was gegaan, door de smalle passen van de voetheuvels van de Pyreneeën, met Jack achter zich. Ze had gewankeld en was gestruikeld en had het met bonkend hart uitgeschreeuwd van angst.

‘Het komt wel goed. De moffen vinden ons hier nooit,’ had Jack gezegd toen ze de eerste nacht in een verlaten schaapherdershut naar geweevuur hadden zitten luisteren. Na alles wat er was gebeurd, kon ze zich bijna niet meer herinneren wat voor meisje ze een jaar geleden was geweest.

Nu hij verder liep en de labrador riep, versnelde zij ook haar pas.

‘Wat is er?’ vroeg Jack.

‘Ach, ik weet niet.’

Hij woelde even door haar haar en glimlachte. ‘Wat ben jij toch grappig, Florence Baudin.’ En hoewel hij haar soms behandelde alsof ze zijn kleine zusje was, vond ze dat toch fijn.

Die nacht, nadat ze de gordijnen voor de drie ramen had dichtgeschoven, ging ze op de bank zitten met haar voeten onder zich opgetrokken. De van balken voorziene woonkamer was rechthoekig en groter dan de keuken, en het rook er vertroostend naar oude boeken. Hoewel het er niet koud was, had Jack besloten de haard aan te maken. Ze keek toe terwijl hij propfen papier, aanmaakhoutjes en wat kleinere houtblokken op elkaar stapelde, en probeerde van zijn gezicht af te lezen wat er in hem omging, maar zoals gewoonlijk was hij niet te peilen. Zo af en toe zag ze hem met glinsterende ogen aandachtig naar haar kijken, en dan leek hij bijna op het punt te staan iets te gaan zeggen, maar als ze hem bemoedigend toelachte, wendde hij met een frons zijn blik af.

Ze realiseerde zich dat ze haar moeder zou moeten schrijven en haar zussen zou moeten laten weten dat Jack en zij veilig in Engeland waren aangekomen. H  l  ne was vast ziek van de zorgen. Ze proefde iets scherp op haar tong en rook toen ook iets. Schuldgevoel misschien – kon je dat proeven en ruiken? Weer wierp ze een blik op Jack. Ze waren al zo’n groot deel van hun leven kwijtgeraakt aan de oorlog; moest je niet uit elke dag halen wat erin zat?

‘Het eerste vuur van het seizoen is altijd iets bijzonders,’ zei Jack, die niets

leek te merken van de gedachten die haar door het hoofd gingen. ‘Ik weet ook wel dat het stookseizoen nog niet echt is aangebroken, maar die cottagemuren zijn dik en het kan ’s nachts fris zijn.’

Terwijl het vuur begon te branden bleef hij op zijn hurken zitten. Opeens draaide hij zich om.

‘Vind je het wel fijn om hier te zijn?’ vroeg hij, naar haar opkijkend. ‘Je bent zo stil.’

Dus hij heeft toch iets opgepikt, dacht ze met een blik op de flakkerende vlammen die schaduwen wierpen over zijn gezicht. ‘Dat heeft geen speciale reden. Dank je wel dat je me hiernaartoe hebt gebracht. Het is hier heerlijk.’

‘Je hoeft niet te blijven. Als je liever meteen naar je moeder in de Cotswolds gaat, ben ik niet beledigd.’

Ze fronste. ‘Dat is het niet. Ik vind het fijn om hier te zijn.’

‘Maar...’

Ze moest steeds maar aan Hélène denken, maar had de moed niet, of de wil, om daarover te beginnen, dus zei ze maar dat het heel vreemd zou zijn om haar moeder straks na zeven jaar terug te zien.

Vervolgens viel ze stil.

Terwijl ze nog een poosje zonder iets te zeggen bleven zitten, zoog ze de geur van houtrook diep in haar longen. Het enige geluid kwam van het vuur dat knetterde en knapperde.

‘Als het hard waait,’ zei hij, ‘rookt de haard als een malle.’ Toen lachte hij en zei met een griezelstem: ‘Het raam rammelt en de spoken komen tevoorschijn om te spelen. Woehoe...’

‘Hou op!’ zei ze lachend.

Hij grijnsde. ‘Nou, het waait nu natuurlijk niet, maar als dat wel zo is, moet je aan deze twee knoppen trekken.’ Hij wees ze aan.

Weer dacht ze aan de Pyreneeën.

Daar had het ook niet hard gewaaid – in het begin niet.

Die eerste nacht hadden ze een beetje geslapen, en toen het ochtend werd had ze in de verte de toppen van de bergen kunnen zien; ze schrok ervan hoe hoog die waren. En ook de risico’s die ze namen waren groot. Een magere jonge Baskische gids was hen bij de hut komen ophalen, maar leek te zenuwachtig om te beseffen waar ze mee bezig was. Als Jack de verkeerde persoon

had uitgekozen, zou zijn misplaatste vertrouwen voor hen allebei een wisse dood hebben betekend.

Toen ze zich realiseerde dat Jack haar iets had gevraagd, zette ze de beelden van zich af en wenste dat ze niet steeds zulke donkere gedachten zou hebben. Maar niemand anders kon het begrijpen, er was niemand anders bij hen geweest in die wilde bergen, met voortdurend doodsgevaar. Alleen zij en Jack. Ze moest weer aan H  l  ne denken, en een blos van schaamte steeg haar naar de wangen toen ze het gezicht van haar zus in het licht van het vuur zag dansen.

Hoofdstuk 3

Twee weken later zat Florence aan de keukentafel en las nogmaals de brief van haar moeder. Ze had zich er geen zorgen over hoeven te maken hoe het allemaal zou gaan wanneer Jack weg zou zijn, want zij zou uiteindelijk als eerste vertrekken. Al deed hij wel erg geheimzinnig over zijn precieze vertrekdatum en bestemming. Zowel Florence als Claudette was dolblij geweest met het nieuws dat Duitsland, na het succes van D-day, Parijs op 25 augustus had overgegeven.

Een klop op de deur onderbrak haar gedachten. Ze streek haar haar glad en zag toen ze opendeed een klein vrouwtje staan in een vaalgrijze trui, een slobberige groene corduroy broek en zwarte kaplaarzen. Ze had donkere krentenoogjes en haar witte haar hing in een dikke vlecht op haar rug.

‘Ah, u moet Gladys zijn,’ zei Florence. ‘Van de boerderij.’

De vrouw bukte zich om een mand op te pakken, met een theedoek met de Engelse vlag erop eroverheen, het rood en blauw vervaagd van ouderdom en het wit behoorlijk grauw. ‘Inderdaad, dat ben ik, en dit hier... is Gregory,’ zei ze. Ze lachte en om haar ogen verschenen rimpeltjes.

Florence blikte omlaag naar de eend die nu achter de vrouw aan de keuken binnenwaggelde.

‘Hij loopt overal achter me aan. Ik hoop dat je het niet erg vindt.’

‘Jullie zijn allebei van harte welkom. Jack zei al dat je misschien langs zou komen.’

‘Hij is zeker niet thuis, hè?’

Florence schudde haar hoofd.

Gladys keek naar de brief die op tafel lag. ‘Als je bezig bent, wil ik je niet storen.’

‘O, ik ben niet bezig, hoor. Dat is alleen een brief van mijn moeder. Ze verwacht me overmorgen en ze heeft me een routebeschrijving gestuurd hoe ik bij haar huis in de Cotswolds kan komen.’

‘Ze zal wel blij zijn om je te zien. Jack zei dat je zussen nog steeds in Frankrijk wonen.’